

Bratbjergmandens datter på 80 år og hendes søn er syvende og ottende generation af kloge folk

Planterne i Han Herred bruges stadig i den medicin, som Bratbjergmandens datter, Sørine Kronborg Andersen, og hendes søn, Carsten Kronborg Andersen, laver efter ældgamle opskrifter. Foto: Jens Morten

Slægtens arv

Af Grete Mill

TRANUM: Gennem generationer har folk med benbrud og andre lidelser fundet vej til et af Nordjyllands smukkeste og mest øde områder for at søge lindring hos den kloge familie i Han Herred.

Siden 1730 har slægten i lige linje haft en klog mand eller kone, men kun én fra hver generation i den ellers børnerige familie har haft evnerne.

Carsten Kronborg Andersen, 45 år, er ottende led. Han varetager den arv, som han har fået fra sin mor, Sørine Kronborg Andersen, og hun fra sin far, Bratbjergmanden, der var en folkehelt, da han blev fængslet i 1928 for brud på Danmarks første kvaksalverlov, underskrevet af Christian VI i 1794.

Sørine Kronborg Andersen og hendes søn driver sammen Bratbjergmandens Naturmedicin, og det er stadig de overleverede opskrifter, som bruges. Hendes far var den første naturhelbreder i Danmark, der fik apoteker til at fremstille homøopatisk medicin efter egne opskrifter, som han fandt planter til i den omliggende natur.

Ingen heksekunster

Bratbjergmandens datter har rundet de 80. Alligevel har hun dagligt besøg af danskere og ud-

lændinge, som lægeverdenen ikke kunne gøre raske. Men venter man at finde en mystisk udseende kone med en sort, skrattende ravn på skulderen og en simrende, ildelugtende gryde, fyldt med snogespøt og trylleformularer, bliver man slemt skuffet. Sørine Kronborg Andersen og hendes hjem i Tranum skiller sig ikke ud.

Til gengæld er hun fyldt med anekdoter fra et langt liv med naturhelbredelse:

- Vi har aldrig givet os af med tænder. Det var altid smeden, der tog tænder ud. Men en dag, da vi var alene hjemme, kom en mand og spurgte efter far. Har I så en tang, jeg kan låne? Den fik han og et spejl, hvorpå han trak en tand ud og udstødte et brøl så stort.

- Bagefter takkede han os. Det kunne vi ikke forstå, for han havde jo gjort det hele selv.

Til Sørine Kronborg Andersens barndoms erindringer hører også, at mænd, der skulle behandles for benbrud, altid besvimele.

- De besvimele, inden far overhovedet var begyndt at gøre noget.

Folkehelt

Sørine Kronborg Andersen har i massevis af hilsner fra taknemlige patienter og presseudklip om sin far bl.a. fra tiden, da han blev folkehelt i forbindelse med kvaksalversagen.

Da han sad fængslet i Fjerritslev, kom 354 mennesker på besøg hos ham i løbet af en måned. Sørine Kronborg Andersen har stadig hans sedler med alle navnene.

Bratbjergmanden blev meldt til politiet af en læge, efter at en lille pige fra Nørresundby var død.

Hun var under lægebehandling, men forældrene opsøgte alligevel naturdoktoren. Hans behandling lindrede hendes smerter, men lægerne mente, at han alene var skyld i barnets død, fordi hans behandling havde udsat den lægelige, selv om han gentagne gange havde opfordret forældrene til at søge læge, hvis barnets tilstand forværedes.

Han idømtes 200 kr. i bøde, hvilket anklagemyndigheden ankede, så dommen blev på 30 dages fængsel.

Folket protesterede og fortalte om de gode behandlinger, som de havde modtaget. Nogle tilbød at gå i fængsel for ham, og han blev uden varsel fryslet en dag før tiden, fordi myndighederne frygtede tumult, da det forlød, at mange ville hylde ham.

De kom alligevel - på gåben og i kærter og vogne, og 2. november 1928 skrev Aalborg Stiftstidende: »Mindst 2.500 mennesker hyldede Bratbjergmanden i Fjerritslev.«

Sørine Kronborg Andersen mener snarere, at der var det dobbelte.

I artiklen refereres fhv. folketingsmand Carl Sørensen, Øland, for ordene: »Vi kræver, at enhver myndig mand og kvinde skal have ret til at søge helbredelse hos hvem de vil, uden at der

kan rejses tiltale mod dem eller den, de søger.« Samme Bratbjergmands liv blev også til filmen »Den kloge mand« med Carl Alstrup i hovedrollen og i en senere udgave med Oswald Helmuth.

Ingen garanti

Bratbjergmanden, Chr. Jensen Mann, døde i 1956, men datteren havde arbejdet sammen med ham fra hun var 14, så hun fortsatte, hvor han slap.

- Men husk, at alt, hvad slægten startede på, gjorde den kun, fordi der ikke var bedre hjælp at hente, og nu bruger vi da selv læger, når det er nødvendigt. Vi vil også have, at de mennesker, som kommer her, har søgt lægestanden først, siger Sørine Kronborg Andersen, der fortsætter:

- Når folk kontakter os, siger vi aldrig, at vi kan hjælpe. Kun at vi gerne vil prøve, så de måske kan få det lidt bedre. Men vi afviser altid patienter med alvorlige sygdomme såsom kræft, sklerose, sukkersyge og øjensygdomme. Det handler om moral.

- Det er især hudlidelser, folk kommer med. Der er mange uheldige eksempler på brug af hormonsalver, som de har fået hos lægen. Det er det forfærdeligste skidt, og jeg er sikker på, at masser af børn har eksem og allergi, fordi deres mødre røg, så de fra før fødslen har været omgivet af røg. Røg er forbudt.

Bratbjergmandens datter lærte tidligt at sætte

brækkede ben sammen, men lader nu lægerne om den slags, mens hun gerne prøver at få en forkert sammenvokset arm på ret kurs ved hjælp af naturpræparater og tålmod.

Vi godkendes aldrig

Sørine Kronborg Andersen mener, at evner af den art, som hun har, handler om tålmodighed, fornemmelse og interesse samt troen på bedring. Og hun udtrykker kun tilfredshed over, at det blev Carsten af hendes fire børn, som blev ottende generation.

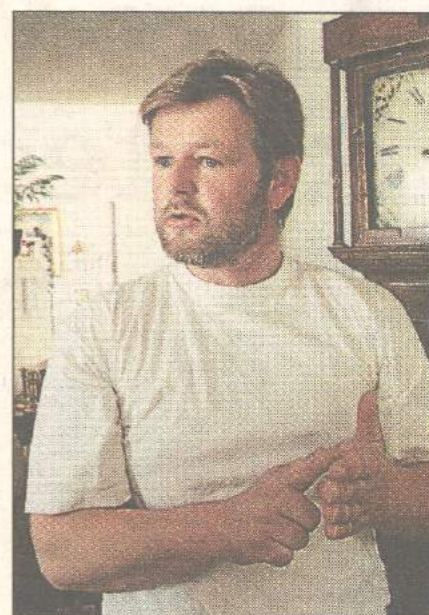
Carsten Kronborg Andersen siger: - Et eller andet må vi gøre rigtigt, siden folk stadig søger os. Men 85 pct. af vore patienter har kroniske lidelser. Derfor kan man ikke forvente, at vi kan hjælpe alle, men det samme gælder for de andre alternative behandlere.

- Nogle bruger syvstjerner eller siger, at man skal leve med en rapand på maven og hvad ved jeg. Men se, hvor hurtigt mange af dem forsvinder igen. Til gengæld er der nogle dygtige zoneterapeuter, som vi samarbejder med. De er ved at opnå anerkendelse.

- Sådan nogle som mor og jeg bliver aldrig godkendte af Sundhedsstyrelsen, for her i Danmark danner man en forening, hvis man er flere end to. Så bakker foreningen op og man bliver måske anerkendt. Men jeg vil hellere være anerkendt af min nabo.

Sørine Kronborg Andersen i kontoret mellem billedet af hendes far, Bratbjergmanden, og flaskerne med naturmedicin.

De seneste 10 år har Carsten Kronborg Andersen hjulpet sin mor med at lave medicin, og det bliver ham, som skal videreføre slægtens opsårede viden til den næste generation.

Bratbjergmanden var en folkehelt, der blev lavet film om. Her Aalborg Stiftstidendes omtale fra 1928, da han havde afsonet en dom for brud på loven om kvaksalveri.

Helbrederslægt gennem næsten tre århundreder (årstal for deres virke):

1730 - 1769 1. generation Jacob Christensen	1769 - 1825 2. generation Søren Jacobsen	1825 - 1869 3. generation Jens Sørensen	1869 - 1886 4. generation Christiane Jensen	1886 - 1899 5. generation Kristen Carl Jensen	1899 - 1956 6. generation Christen Jensen Mann	1956 - 7. generation Sørine Kronborg Andersen	1985 - 8. generation Carsten Kronborg Andersen
---	--	---	---	---	--	---	--